

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

St. 103.

V Ljubljani, petek 7. maja 1926.

Leto I.

Preko Golgote!

Povojna mentaliteta kapitalističnega razreda se je razbohotila tako daleč, da hoče strmoglaviti v propast vse delavstvo in ga pognati v najstrašnejšo sužnost, kar jih pozna človeška zgodovina.

Ni bilo dovolj, da je kapitalistična mentaliteta in kapitalistična grabežljivost z vojno uničila milijone delavskih življenj, ni dovolj, da je na milijone delavskih družin vrгла na cesto, v rudnike, jih priklenila k strojem, koder naj umirajo in z umiranjem ustvarjajo novega premoženja, ne sebi, temveč svojemu gospodarju, kar je še ostalo delavskih moči in jih ni vojna popolnoma ubila, kapitalizem jih izkorišča na nečuvne načine.

Vse stare in s težkimi boji pridobljene delavske pravice so danes teptane, pogazajo se najosnovnejše socialne reforme. Plače so itak tako minimalne, da niti za najprimitivnejše življenje ne zadoščajo, kajšele, da bi zadoščale za preživljanje otrok in družine.

Ves evropski kapitalizem se je danes strnil kot v močan dogovor, da bo s kompaktno silo pogazil delavsko gibanje, delavske pravice in delavske zahteve. Vsako pravico do življenja se delavstvu že odreka, evropski kapitalizem hoče sužnjem, osemurni delovni čas naj se ukine in seveda po »potrebah« podaljša, znižajo naj se tudi plače, delavec naj dela, kakor mu velewa gospodar. Taka je parola evropskega kapitalizma in delavstvo vseh evropskih držav čuti ostrino te parole.

Najtežje je zadelo rudarje v Angliji. Torej, ker rudarji niso mogli pristati na zahteve podjetnikov, in ker rudarji niso mogli in hoteli podpisati smrtne obsodbe zase in za svoje člane, je vlada alarmirala celotno vojaštvo, še rezerve je vpoklicala, samo, da priskoči na pomoč podjetnikom in jim pomaga streti delavsko solidarnost. In vlada pravi, da se ne bo pogajala z stavkujočimi rudarji, dokler ne gredo na delo. V tej izjavi je vsa moralna in socialna karakteristika današnjega kapitalizma in njegovih zaščitnikov.

Istotako se godi delavcem tudi v ostalih državah. Preti jim na Češkem, na Ogrskem, preti jim tudi v Jugoslaviji.

Kakor kapitalisti radi govore in radi propagirajo nacionalizem in se zanj vnamajo, tako pri zatiranju delavskih pravic pozabljajo nanj in gredo složno in bratsko z zatiraleci delavstva v vseh deželah.

Težke čase doživlja evropski proletarijat in težke boje bo moral prestati, preden bo dobil svoje stare pravice neokrnjene, ali vsaj obdržal dosedanje; kajti povojni čas je razcepil delavstvo in ga razmetal v razne tabore in taborišča in mu ubil razumevanje za solidarnost, za skupne interese in skupen odpor proti kapitalizmu. To razcepilnost in nerazumevanje je opaziti povsod in koder jo je več, tem oblastneje orje svoje brazde kapitalizem.

Se nikdar kakor danes ni bilo tako pretresljivih klicev razbičanega delavca, klicev po pravici, po svobodi in enakopravnosti.

Stavka angleških delavcev se nadaljuje.

RAZPOLOŽENJE DRUGI DAN STAVKE.

London, 6. maja. Proti vsemu pričakovanju angleške vlade in angleških pesimistov, ki niso mogli razumeti solidarnosti angleških delavcev, se štrajk v popolnem soglasju nadaljuje. Nikake težave ni, rudarje obdržati v slogi in v stavkovni vrsti, težje je vzdržati red pri delavcih drugih podjetij, ki se hočejo na vsak način pridružiti stavki rudarjev.

London, 6. maja. Iz vodstva strokovnih organizacij se poroča, da se je delavstvo pozivu k stavki odzvalo nad vse pričakovanje. Nevarnosti ni v tem, da bi delavstvo, ki je bilo pozvano na stavko, ne stavkalo, nego nasprotno, da se odvrne ostalo delavstvo od stavke, ki ni bilo pozvano.

Vlada je izdala včeraj nov časopis, ki imenuje stavko nevarnost za obliko države. Zmaga splošne stavke bi pomenila ukinitve parlamentarnih ustanov, ki si jih je britski narod priboril v treh stoletjih boja in ki tvorijo podlago demokraciji. Demokracija država se ne sme podvreči diktaturi dela prebivalstva. Ne gre več za spor med podjetniki in delavci, marveč med parlamentom in strokovnimi organizacijami, ki more končati le z zmago parlamenta. Vlada ima dosti pomočkov za silo, vendar je pa sila pomoček, na katerega se britska vlada ne želi nisljanjati.

Sodbe k stavki v krogih, ki ne pripadajo strokovnim organizacijam, še ni mogoče označiti. Vsekakor pa je gotovo, da ima v javnosti vlada v tem stališču razmeroma malo simpatij ter da sega razumevanje za rudarski boj globoko v konservativne kroge.

Isti vladni organ naglašja dalje, češ, da stavka ni tako popolna, kakor bi si jo želeli vprizoritelj ter dostavlja: „Pred ustavitvijo splošne stavke se ne more nič storiti. To je predpogoj vsakršnim nadaljnjim pogajanjem.“

AVSTRIJSKA SOCIJALNA DEMOKRACIJA ANGLEŠKIM DELAVCEM.

Dunaj, 7. maja. Načelstvo avstrijske socialne demokracije je poslalo angleški delavski stranki naslednji telegram: Labour Party, London! Socialno demokratično delavstvo Avstrije se iskreno in s čustvovanjem zanima za velikanski boj britskega delavstva ter vam želi v interesu delavskega razreda sveta popolno zmago. — Načelstvo socialno demokratične delavske stranke v Avstriji.

Angleški delavec kliče našemu: pogledj nas siromake, pogledj pa tudi naše vrste, upanje je v nas, da zmagamo, strni se tudi ti, spoznaj svojo zmoto in solidarno pojdi v delavski boj...

Zdi se, da prav tako govori češki, francoski delavec in prav bi bilo in skrajni čas, da zaveje med naše delavstvo borbena, idejno borbena, pa

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20.— Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22.— Din za inozemstvo mesečno 32.— Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter namaščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2 25 Din. Pri večjem številu objav popust.

jaštvo je tovarne zastražilo, delavstvo pa tudi.

SPOPADI MED DELAVCI IN POLICIJO.

London, 6. maja. Več tisoč štrajkujočih delavcev je napadla policija in prišlo je do ostrega boja. Ranjenih je bilo 5 stražnikov, mnogo več seveda delavcev.

STAVKA NA NORVEŠKEM.

Berlin, 6. maja. Na Norveškem stavka čez 35.000 delavcev iz 600 podjetij. V stavko so stopila tudi tiskarska in litografska podjetja. Norveški delodajalci so zahtevali 25% znižanje delavskih plač, na kar delavci seveda niso mogli pristati.

NAŠA VLADA PRAZNUJE.

Belgrad, 7. maja. Vlada je popolnoma prazniška in vse je tiho. Posamezni klubi imajo sicer svoje seje, ni pa nič značilnejših ukrepov. Vse pa napeto pričakuje prihodnje seje, ki bo drugi teden, na kateri bo opozicija stavila interpelacijo radi koruptivskih afer. Med vladnimi krogi je mnogo prizadevanja, da bi dobili večino zase, vendar se pa zdi, da ne bo šlo tako gladko.

PAŠIČEVA PROSLAVA ODGO-DENA.

Belgrad, 7. maja. Razni spori, predvsem pa Pašičev spor z Ljubo Jovanovićem je vzrok, da Pašič s proslavo svoje 80-letnice zavlačuje. Vršiti bi se morala 22. maja, pa je preložena na 22. junij. Proslava se bo vršila seveda na državne stroške in Pašič bi bil vsekakor rad v vladi, vsaj takrat, ko bo parlament odločil število milijonov za proslavo.

MEDNARODNA STAVKA NA VIDIKU.

Bruselj, 6. maja. Mednarodna rudarska zveza se je že posvetovala glede potrebe mednarodne stavke, da se tako priskoči na pomoč angleškim rudarjem. Z mednarodno stavko bi bil vsak dovoz premoga v Anglijo izključen. Če se prične mednarodna rudarska stavka, ne bo končana toliko časa, dokler ne bi imeli zasigurate pogoje vsi stavkujoči. K mednarodni rudarski stavki bi se seveda pridružila mednarodna zveza prometnega delavstva.

NOVO ODKRITJE.

Belgrad, 7. maja. Baje so odkrili v finančnem ministrstvu značilno politično najdbo. Prejšnji finančni minister Stojadinović je plačeval 40 novinarjev in Jovičev list, ki je vehementno napadal Pašiča. Torej je tudi Stojadinović prikrit sovražnik Pašičev.

REVOLUCIJA V NIKARAGUI.

Newyork, 6. maja. Ker se stranke niso mogle zediniti za predsednika Nikaraguje, je izbruhnila revolucija. Liberalna stranka, ki je pri volitvah propadla, je hotela svojega in ga tudi postavila, nakar je izbruhnil puč. V deželi je razglašeno obredno stanje in svoje interese je takoj zaščitila ameriška vlada.

Svetovno
znano

FOX

čistilo je za čevlje
vendar najboljše.

NAČRT NOVEGA KAZENSKEGA ZAKONA.

Belgrad, 7. maja. V naši državi imamo še vedno teritorialno kazensko pravo, kot ga je upostavila Avstrija, v Srbiji, kot je bil upostavljen v stari Srbiji. Že v početku države se je naglašalo, da je treba strmeti za enotnim kazenskim zakonom. Stavljene so bile komisije raznih sodnih izvedencev in univerzitetnih profesorjev. Sedaj po sedmih letih je bil predložen načrt novega kazenskega zakona, ki je baže zgrajen po najmodernejših načelih justice.

RADIČ SE ŠE NI ODLOČIL.

Belgrad, 7. maja. Spor med Radičem in radikali se je poostri v radikali so začeli v svojih glasilih ostro napadati Radiča. Zato pa Radič urejuje osebne zadeve in skuša dobiti od radikalov zadoščenje in se dosejda še ni izjavil in odločil, kakšen bo njegov nastop pri znani interpelaciji. Radikali sicer upajo, da bo Radič skušal tudi „tušati“ nečedne afere, radičevci sami, vsaj vplivnejši, so pa mnenja, da je absolutna dolžnost Radiča, ki je bil vedno proti korupciji, da se tudi sedaj z vso silo vrže v boj proti korupciji.

Pašić je zmagal...

Belgrad 5. maja.

Časopisi so ugibali, kakšen bo današnji dan. Kako se bo nadaljeval boj Pašić-Ljuba Jovanović. Bistroumni in šaljivci so bili seve enega mnenja: da bo usoda Ljube Jovanovića podobna oni Stojana Protića in Nastasa Petrovića, ki ju je izrinil v brezpomembnost, kajti: kdor se dotakne egiptovske mumije Tutankamena, tega čaka smrt... Angleški učenjaki, ki se niso ustavili s svojim raziskovanjem, so bili vsi zapored kaznovani s smrtjo.

In zgodilo se je. Radikalni poslaniški klub je izvolil Nikola Pašića za svojega predsednika in vzel na znanje brez debate mimogrede izrečeno konstatacijo, da je glavni odbor radikalne stranke izključil Ljubo Jovanovića, ki se ni upal niti osebno več v klub...

Kdor pozna zgodovino Nikole Pašića, ta ve, da z njim ni dobro hruške peči. Koliko je star, se ne ve. Kdaj je rojen? Eni pravijo, da leta 1841, drugi, da leta 1842, tretji so za leto 1844... Proslava njegove osemdesetletnice se stalno odlaga. Pašić je bil prvič izvoljen za radikalnega poslance leta 1878. Leta 1880. je bil izvoljen za predsednika skupščine. Leto kasneje je bil že šef stranke, ki ga je izvolila leta 1888. tudi za formalnega predsednika, kar je ostal do današnjega dne.

Leta 1888. je bil radi „Timočke bune“ obsojen na smrt in z njim še 93 tovarišev. Seveda je Pašić ušel preko Save; on je inženjer in je bil takrat liferant kamenja za železniški savski

most. Pašić je iz emigracije puntal Srbe zelo na upor ob času vojske z Bogari, naj ne sledijo pozivu na vojno. Iz pregnanstva se je Pašić vrnil še-le leta 1889, ko ga je namestništvo po odhodu kralja Milana iz Srbije pomilostilo ter mu vrnilo vse pravice, ki jih je izgubil z obsodbo. Minister je postal leta 1891. Obsojen je bil zopet leta 1898. na 5 let ječe, a na intervencijo Rusije, takoj pomilostčen. Potem je zopet postal minister in z malimi izjemami je vodil državo do sedaj...

Kot študent je bil socijalist v Zürichu v družbi revolucionarja Bakunina in drugih...

Za sedaj je zopet zmagal kljub temu, da so na tihem mnogi upali, da pade. Kako bo dalje? Prihodnji dnevi so kritični. Pašić ne govori po navadi veško. Zadnje dni pa je objavil nekaj intervjujev, ki so značilni zanj in ki kažejo, da je stari politik dobro premislil položaj in da so njegove šance zopet utrjene.

Stari Pašić je zmagal... Vprašanje je: ali bo zmagal v svojih aferah tudi Pašić junior? — Bomo videli!

Prvi maj v Trbovljah.

Trboveljski proletarijat je gotovo prestal že marsikatero britko uro poniževanja, preganjanja in terorja — ali smelo trdimo, da to kar je preživel ob letošnjem prvem majniku, ni bilo nič manjše poniževanje od prejšnjih.

Kakor povsod, tako tudi v Trbovljah je slavna vlada prepovedala to, kar je za majniško manifestacijo najbolj učinkovito — majski obhod z rdečimi zastavami.

Koncentrirana je bila cela garda orožnikov, ki so marljivo pazili, da bi se kje ne pokazal kakšen rdeč nageljček ali — bog ne daj — rdeča zastava.

Tudi zeleno drevje, katero so sodrugi postavili, da okinčajo »Del. domove«, so orožniki ponoči izruvali in odnesli.

Policijski komisar iz Laškega je po svojem obnašanju dosegel višek in bo gotovo zato odlikovan.

Takoj ob otvoritvi shoda je mož postave zažugal, da nihče izmed govornikov ne sme niti z besedico protestirati proti prepovedi manifestacije — sicer bo takoj shod razgнал. Ravno tako strogo je prepovedal, da nihče izmed 2000 zborovalcev ne sme napraviti med govori niti najmanjšega vsklika, medklieca ali protesta — ker tudi za vsak medklieca bo shod razpustil.

Da pa bo odlikovanje še višje, se je ojunail in našim kolporterjem odzvel Majski spis — cenzuriran v Mariboru — da celo iz žepa jim ga je vzel, ne da bi zato navedel vzrok. Ko je sodr. Petejan proti temu protestiral in prosil za pojasnilo, je reško odgovoril, da je to čisto njegova zadeva in ni dolžan nobenega odgovora niko-

mur. Proti zaplenitvi Majskega spisa mora naša »Strokovna komisija« vložiti najostrejši protest in zahtevati satisfakcijo.

Pod takšnimi psihološkimi predpripravami se je začel javen shod, na katerem so štirje sodrugi govorili tako, da niso smeli vzbujati ne aplavzev, ne protestov, niti medkliev — govoriti so morali tako, kakor se govori v cerkvi.

Sodr. Petejan se je vsekakor skušal držati dnevnega reda in je govoril o pomenu prvega majnika.

V imenu proletarske mladine je govoril akademik Merzel — ki je izrabil vladno prepoved — za to, da je precej neresno udarjal po »socijal-patrijotih«, češ, da nočejo strokovnega zedinjenja in nočejo pomagati vajencem — itd. Na drugi strani pa je priporočal enotne strokovne organizacije!

V bodoče bi si naši levičarji, ob majskih skupnih prireditvah — take napade lahko prihranili — sicer bo takšnih skupnih manifestacij kmalu konec.

V imenu proletarskih žen je govorila s. Čehova — nakar se je shod zaključil.

Pred shodom in po shodu je pevski zbor »Svoboda« zapel Delavski pozdrav in Socijalistično himno, rudarska godba pa je iste pesmi zaigrala.

Tako se je končal shod, ki ni bil nikakor podoben majniški manifestaciji. Delavci so se razšli v polni zavesti, da, bo v bodoče boljše in dan proletarskega vstajenja bo vseeno prišel.

Delavska zbornica in Kemična tovarna v Mostah.

V vprašanju Kemične tovarne v Mostah, o katerem smo v našem listu ponovno pisali, je poslala Delavska zbornica več vlog in pisem na pristojne oblasti in organizacije. Ministrstvo za socijalno politiko, osrednji inšpekciji dela, je poslala med drugim naslednjo vlogo:

»Kemična tovarna v Mostah je pred popolno ustavitvijo dela. Povodom intervencije podpisane dne 31. marca 1926 v tovarni se je ugotovilo ob prisotnosti zastopnika tuk. Delavske zbornice, ravnatelja tvrdke, oziroma sekvesterja ter delavskega zaupnika prizadetega delavstva, da so vzroki obustavitve dela sledeči:

Med vojno je tedanji lastnik gosp. Guilini, kot italijanski državljani, prodal tovarno nemškemu državljanu, po vojni je pa tovarna vsled tega prišla pod državno upravo, ter jo upravlja Ministrstvo pravde, sekcija za sekvestre. Med tem pa je nastal lastniški spor med poprejšnjim lastnikom gosp. Giuliniem in sedanjim, prvi zahteva ukinitve sekvestra in priznanje lastniške pravice njemu. Spor še ni rešen, ter leži cela zadeva pri Ministru

pravde. Tovarna obratuje sedaj na račun reparacijskega fonda, kateri tudi stavi tvrdki potrebne kredite za obratovanje in sklepa pogodbe z dobavniki surovin in odjemalci izdelkov. Tovarni se je že nekolikokrat ukinitel potrebni kredit, oziroma ni bil pravočasno doznačen, ako tudi so bile pogodbe z dobavniki in odjemalci še tekoče, vendar se je pa tuk. sekvestorju dosedaj posrečilo izpaslovati potrebne kredite, tako, da obrat do sedaj ni počival. V tekočem letu je tuk. sekvester ponovno zaprosil za nadaljne kredite in sicer na Ministrstvo pravde, sekcijo za sekvestre z dopisi z dne 29. XII. 1925, 6. III. 1926 in 26. III. 1926, v katerih je tudi podrobno razložil stanje tovarne. Na te svoje predloge do sedaj ni dobil v nobeni obliki odgovora.

Sedanje stanje je tako, da nima tuk. obrat kreditov za vzdrževanje obrata, nadalje, da s 1. aprilom 1926 poteče pogodba z dobaviteljem in odjemalcem, ter da se te dni predeljujejo v zadnji fazi še zadnji ostanki zaloge, nakar bode morala tovarna po delni ukinitvi predvidno dne 2. aprila 1926 popolnoma prekiniti z obratovanjem in odpustiti vse svoje delavstvo. Prizadetih je 117 delavcev s približno 200 rodbinskimi člani, izpadli mesečni zaslužek delavstva in uradništva je okoli 250.000 Din.

Z oziroma na to, ker je v sedanji dobi velike brezposelnosti prizadetih še nadaljnih 117 delavcev, in ker so dane vse zunanje, tako tehnične in komercialne možnosti, da bi obrat mogel še nadalje v polnem obsegu delovati, čast je podpisnemu prositi naslov, da predlaga ministrstvu pravde:

1. da se navedeni lastniški spor čimprej reši in tovarno izroči pravemu lastniku, s čemer bi predvsem bilo zasigurano stalno in redno obratovanje,

2. da se do rešitve spora nakažejo potrebni krediti za obratovanje in je potekle pogodbe z dobaviteljem surovin in odjemalcem izdelkov podaljšati, oziroma na novo skleniti,

3. da se v slučaju, ako ni mogoče vzdržati obrata v celem obsegu, nakažejo potrebni krediti za nujno popravilo in vzdrževanje strojev in tovarne, pri katerem delu bi moglo biti za čas 1 meseca zaposlenih 50 delavcev, vsled česar bi ukinitve dela in redukcija delavstva ne bila tako hitra in ostra.

Interveniral je pri vladi v tej stvari tudi zastopnik centralnega sekretarijata Del. zbornice v Belgradu, katerega je šef oddelka za sekvestre izjavil, da se nahaja vprašanje v poslednjem štadiju rešenja, ker je bilo predloženo ministrskemu svetu, da izreče o tej komplicirani pravni stvari svoje definitivno mnenje. Po tej rešitvi se bo reguliralo tudi vprašanje odpuščenih delavcev in eventualnih reparacij za škodo, ki jo je delavstvo utrpelo vsled ustavitve obrata.

Jack London:

Železna peta,

(Socijalni roman. Prevel I. V.)

(Dalje.)

„Kot advokat ste najtrdovratnejši, na eni točki se krčevito držeči mož, ki sem ga kedaj videl,“ je začel Ernest svoj odgovor na njegovo birado. „Moja mladost nima nič občega s tem, kar sem izjavil. Tudi ničvrednost delavskega razreda nima nič z obtožbo. Jaz obtožujem kapitalističen razred za slabo gospodarstvo. Vi niste odgovorili. Niti poskusili niste odgovoriti. Zakaj? Ker nimate odgovora. Vi ste mojster tega zbora. Vsak, razen mene, visi na vaših ustah, da bi slišal odgovor. Zato pričakujejo odgovora iz vaših ust, ker sami ne znajo odgovora. Jaz sam, kakor sem že omenil, vem, da mi ne boste odgovorili, nego, da niti poskusili ne boste, da bi odgovorili.“

„To je neznosno,“ je vzkliknil Kolonel Van Gilbert. „To je zmerjanje!“

„Da ne odgovorite, je neznosno. Nikdo pa ne more biti intelektualno zmerjan. Zmerjanje je pravzaprav vaša bistvena duševna navada. Osobodite se. Dajte mi intelektualne obtožbe, da je kapitalistično gospodarstvo napačno.“

Kolonel Van Gilbert se je obdal z molkom in njegov obraz je kazal neprijazen, preišljen izraz, kakršen se pojavlja na obrazu moža, ki se ne mara pripraviti s pretepačem.

„Potolažite se,“ reče Ernest. „Ne bodite malodušni. Dosedaj še noben član vašega razreda ni mogel ovreči teh obdolžitev.“

Obrnil se je k onim, ki so težko čakali, da dobe besedo.

„Sedaj vam je dana priložnost. Le udarite! Samo ne pozabite, da vas pozivljam: Dajte mi odgovor, katerega je zamudil dati Kolonel Van Gilbert.“

Ni mi bilo mogoče vsega, kar se je govorilo v diskuziji, zapisati. Dosedaj si nisem nikdar predstavljala, koliko besed se lahko izgovori v treh urah. Na vsak način je bilo sijajno. Čimbolj jo se njegovi nasprotniki razburjali, tem bolj jih je in naročno vzpodbadal. Obvladal je z enciklopedijskim gospodarstvom polje znanosti. Prebadal jim je živce mojstersko, rabeč pri tem le besedo ali frazo. Opozarjal jih je na njihove nelogične točke. Tisto tam je bil napačen silogizem, oni zaključek ni imel nobene zveze s prvo predpostavko, ker je bila prva predpostavka goljufiva, zakaj, vsebovala je zvito prikriti zaključek, ki bi se moral šele preizkusiti, da bi se dokazal pravilnim. Zopet drugo je bila pomota, a sledeče je bila nasprotna trditve tega, kar je bilo v vseh učbenikih tiskano kot dejstvo.

In tako je prišlo, da je moral udrihati med to zmedo misli na levo in desno, ter drobiti njihove napačne in nelogične trditve.

Vedno je zahteval dejstva in zavračal teoretične diskuzije. Njegova dejstva so jim pripravila Waterloo. Ako so napadali delavski razred, je udaril vedno nazaj: „Osel imenuje drugega dolgo- uščem. To ni odgovor na trditve, da imate vi sami dolga ušesa.“ In vsakemu in vsem je rekel:

„Zakaj niste moje trditve, da je vaš razred napačno gospodaril, ovrgli? Govorili ste o dru-

gih rečeh in o rečeh, ki so drugega značaja; odgovorili pa niste ničesar. In seveda zato, ker nimate odgovora.“

H koncu diskuzije govoril gospod Wickson. Bil je edini, ki je ostal miren in Ernest je postopal z njim s spoštovanjem, katerega drugi niso bili deležni.

„Saj ni potreben noben odgovor,“ je rekel previdno in preišljeno. „Vso to diskuzijo sem zasledoval z začudenjem in nejevoljo. Na vas sem nejevoljen, slavna gospoda, ki ste člani mojega razreda. Obnašali ste se kot šolski otroci, ker ste se dali speljati v diskuzijo deloma radi etike, deloma radi spretnega govora navadnega politika. Bili ste premagani. Bili ste zgovorni, ali vse, kar ste rekli, je bilo samo brenčanje. Brenčali ste kakor mušice okrog medveda...“

„Slavna gospoda, tam stoji medved.“

Pokazal je na Ernesta.

„In vaše brenčanje je štegetalo samo njegova ušesa.“

Verjemite mi, položaj je resen. Ta medved je danes zvečer stegnil svoje šape, da nas zdrobi. Rekel je, da je poldrug milijon revolucionarjev v Združenih državah. To je resnica. Rekel je, da hočejo vzeti naša vladajoča prava, naše palače in ves purpurni sijaj. Tudi to je resnica. Sprememba družbe pride, ali morda ona ni ta, katero pričakuje medved. Medved je rekel, da nas bo zdrobil. Kaj, ako mi zdrobimo medveda?“

Glasovi so zopet zabučali v veliki dvorani in pritrjevali so drug drugemu sporazumljivo in z gotovostjo. Njih obrazi so bili trdi. Bili so borci.

(Dalje prih.)

Križem sveta.

V sredini New Yorka, koder je promet najvažnejši, so amerikanci postavili dva spomenika. Oba sta podobna rakvam. Tu je bilo dosedaj namreč največ avtomobilskih nesreč. Na spomenikih je sledeči napis: »V spomin 256 tih, ki so žrtvovali svoje življenje radi prehitre vožnje šoferjev! Šoferjem je bil izdan strog ukaz, da morajo mi mospomenika zelo počasi voziti.«

Samomori v Berlinu so vedno bolj pogosti. Največ se navajajo kot vzrok samomora brezposelnost in beda. Pred dvema dnevi jih je samo v dveh urah končalo življenje 5 oseb.

Roparski napad v Sardiniji. Sardinija je tudi še dežela, koder so roparski napadi in umori na dnevnem redu. Pred tedni so banditi napadli na cesti dva trgovca in jim vzeli 240.000 lir. Zavlekli so jih v gozd, enega so takoj ustrelili, enemu pa se je posrečilo, da je pobegnil.

Turška vlada svojo deželo čezdalje bolj modernizira. Ni še dosti, da je zapovedana evropska obleka, uvedena švicarska ustava in švicarski zakonik, ni še dosti, da je odpravljen harem, Kemal Paša je začel odpravljati tudi ostala socijalna zla. Sedaj je prepovedal uživanje, prodajanje in kupovanje šampanjca na teritoriji Turške in whisky-a. In pravijo, da Kemal Paša poslušajo.

V Trstu je iz četrtega nadstropja skočila na cesto 73 letna Ivana Kramar in obležala na mestu mrtva. Kaj jo je gnalo v smrt ne vedo, najbrže se ji je omračil um.

Italijanski žeparji so tudi mojstri. Na milanskem kolodvoru je žepar zmaknil zaboječek draguljev bogati ženi Zauberetti. Dragulji so vredni čez 150.000 lir.

Aleksander Dumas, francoski pisatelj, je prišel nekoč na svojem potovanju po Švici v planinsko vas ter se je nastanil v gostilnici, kjer nihče ni znal besedice francoski. Dumas, velik prijatelj gob, bi si bil rad za večerjo naročil gob in na vse mogoče načine je razlagal gostilničarju svojo željo, toda zastoj. Konečno je vzel kredo in naslikal na zid gobo, kakor je najbolje znal. Gostilničar je pokimal z glavo v znamenje, da ga razume, in odšel; kmalu se vrne in prinese, a namesto gob — dežnik. Kako je Dumas dišal, zgodovina ne pravi.

Pariška senzacija. Pred dnevi je Pariz zopet doživel svojevrstno senzacijo, našli so v sobi igralko Wanda Sylvano, znano bolj radi svojega življenja, kot radi umetnosti — v sobi mrtvo, poleg nje pa neko damo, ki je po poklicu advokatinja. Zdravniki so ugotovili, da se je igralka zastrupila s kokainom. Policija je začela z vso paro, da polovi razne verižnike kokaina. In v resnici so jih dosti aretirali. Ko so brskali njeno zapuščino, so našli interesantno ljubavno pismo, pisal ga ji je bivši nemški cesar Viljem. Igralka je bila diskretna in nikoli ni omenila pisma, čeprav bi si bila lahko s tem ustvarila karijero. Med pismi so našli tudi razna ljubavna pisma najuplivenjših nemških državnikov in oficirjev. Iz pisem je razvidno, da je lepa Parižanka tudi med vojno imela živahne stike z nemškimi veljaki in da ljubezni vojna ni prav nič ovirala in da je prav ljubezen znala najti vsa sredstva za razgovore in sestanke. Pariška javnost je danes vsa presenečena in vse govori samo o lepi Wandi in okoli njenega imena se plečejo pravljice o špijonaži, o cesarskih intrigah, ljubavnih scenah in o kokainskih kupčijah. Baje si je mlad detektiv ustvaril karijero, ker je izvohal stvari, o kateri bi Pariz ne slišal rad, pa jih uradi le že poznajo.

Promet z omnibusi je najbolj razvit na Švedskem. Tam je nad 1300 koncesioniranih črt za omnibuse, ki zavzemajo celih 35.000 km, dočim doseže na Švedskem železniška črta samo 16.000 km.

Neka Francozinja Heurys, ki bi rada povsem dosegla zmago nad moškimi, je hotela doseči gladovno prvenstvo in začela s svojo tekmo. V stekleni omari je čepela in radovedni ženski svet jo je hodil ogledovat in že so mislile posamezne sovražnice moških gladovalnih mojstrov, da jih pre-

kosi Francozinja in odnese prvenstvo in zmago. Pa se ji ni obneslo. Vzdržala je samo 23 dni in povedala potem, da se takega tekmovanja nikdar več ne loti.

V Egiptu pri Karnaku so našli zopet na večje izkopnine. Odkrili so šest ogromnih kipov in pa svetišče Faraona Akhenatona.

Maščevanje slona. V indijskem mestu Valore so vodili slona za neko procesijo. Naenkrat je pa spoznal slon v množici otroka, ki je nedavno drezal v kletko slona in ga zbadal v rillec. Pograbil je dečka, vrgel ob tla in ga pozeptal z nogami. Seveda je bil deček takoj mrtev. Med ljudmi je pa nastala taka panika, da so bežeči strli tri mlade ženske. Tako je dečkova nagajivost zahtevala štiri človeške žrtve.

V Franciji so nedavno zasačili verskega reformatorja, ki je zdravil tudi razne pacijente, zlasti mlade ženske. Veljal je kot pobožen in bogaboječ spokornik. Svoje pacijente je zavijal v ovoje, namočene z lurško vodo in jih po »potrebi« tudi bičal. Neko dekle je pa le preveč razbičal in dekle tudi ni imelo posebne vere v tako zganjanje hudiča, pa je preroka in čudodelnika ovadila. Izkazalo se je pri preiskavi, da so se zbirali v njegovi hiši številni pacijenti in v hiši so našli tudi mlado dekletce, ki pa je bilo neusmiljeno raztrgano od biča. Čudodelnik se je izgovarjal, da ji je preganjal hudiča, da je bil pa hudič tako trdovraten, da se ni hotel umakniti. Hranil jo je z raznimi smrdljivimi in ogabnimi odpadki, češ, da se bo hudič ja izselil. Seveda so sadističnega preroka zaprli.

Ali pridejo tudi ženske v nebesa? »Ženske ne pridejo v nebesa,« reče župnik v pridigi. Da bi se odpovedal tej krivi veri, pozovejo ga k škofu. V razgovoru pa se župnik sklicuje na sv. pismo, kjer se čita v skrivnem razodetju sv. Janeza: »In bilo je v nebesih kake pol ure vse tiho.« »Kako bi bilo to mogoče, če bi bile tudi ženske v nebesih,« pravi župnik.

A tako! Župnik je pridigal v cerkvi posebno proti pijančevanju. Ko je bil opoldne pri obedu pri grajščaku in je že zagrabil za četrto steklenico Rulanda, ga prekine gospodar, ki je bil tudi pri pridigi: »Visokočastiti ste tako ožstro grmeli danes zjutraj proti pijančevanju in sedaj?« — »I no, gospod grof,« odvrne duhovnik, »če bi imeli vi danes takega mačka, bi tudi vi zabavljali čez pijančevanje!«

Boga je prevaral. Neki kmet v Rusiji je zbolel. V boleznih je obljubil, da vse, kar iztrži za eno kravo, da za mašče. Res je tudi ozdravel, žal, grozno žal pa mu je bilo, da je kravo obljubil Bogu. Premišljeval je, kako bi se rešil iz te zagate. In zmisli si je! Svojega hlapca je poslal v semenj s kravo in petelinom ter mu zapovedal: prodati enemu kupcu petelina in kravo, in sicer petelina za 90 rublj., kravo za 60 k. — Ljudje so majali z glavami, zlomka, kaj takega se pa še ni videlo na semnju, in eden je kupil oboje, za kravo je dal 60 k., za petelina 90 rublj. Kmet je bil zato vesel, ko mu je hlapec prinesel denar, izkupiček za kravo je nesel župniku za mašo ter s tem izpolnil obljubo, izkupiček za petelina pa si je pridržal ter ga shranil v skrinjo. Vest pa je imel čisto.

Kultura.

Petek, 7. maja: Idiote. Red E.

Sobota, 8. maja: Proslava Ivana Cankarja. Izven.

Nedelja, 9. maja: Druga mladost. Izv.

Ponedeljek, 10. maja: Zaprt.

Cankarjeva proslava v Narodnem gledališču v Ljubljani. Prvi večer v soboto 8. maja priredi društvo slovenskih književnikov s predavanjem Izidorja Cankarja in recitacijami iz Cankarjevih del, drugi večer v torek 11. t. m. pa uprava Narodnega gledališča z vprizoritvijo drame »Jakob Ruda«. Namenjena je bila za Cankarjev rojstni dan 10. maja, a je radi Filharmoničnega koncerta preložena na 11. maja. Oba večera bosta v drami. Vstopnice pri dnevni blagajni v operi, na večer predstave v drami.

Vstopnice za Cankarjevo proslavo v soboto, dne 8. t. m. se prodajajo pri dnevni blagajni v operi in jutri zvečer pri blagajni v drami.

Dnevne novice.

Slovinci smo v resnici siromaki in z nami mešetarijo kakor se zdi in zljubi posameznim gospodom, ki so prišli do odločilnih mest po volji, milosti in priprošnji vladnih eksponirancev. Majska proslava našega delavstva mora beležiti nečuvne krivice, ki so se od oblasti vprizarjale nad delavstvom. Toliko je že vseh sedem let govorjenja o svobodi, enakopravnosti, toliko je že obljubljanja in rotenja, ali ostalo je pri preganjanju delavstva in pri preganjanju »svobodnega prepričanja« delavstva. Vsak drugi sme obdržati svoje prepričanje, ga obelodaniti in ga javno zagovarjati, le kadar hoče delavec povedati svoje in hoče manifestirati za svoje pravice in svoje dolžnosti opredeliti s pravicami, planejo po njem in mu jemljejo vsako možnost udeleževanja, pa magari da kršijo zakon in da gazijo cenzurna dovoljenja. Zgodile so se pri proslavi Prvega maja tako nečuvne krivice, pogaženih je bilo toliko odredb in zakonov, od strani onih, ki bi morali čuvati zakon, da se nam vriva nehote vprašanje, ali je vrhovna oblast vse to sama »molče dovolila« ali ukazala, ali pa so si nepostavno oblast posamezni samovoljno prisvajali. Čudimo se vladi, najbolj se pa čudimo zastopniku Slovenije v vladi, ministru Puelju, da ne vporabi svojega vpliva in ne stavi v vladi svojega veto in ne doseže eksemplarične kazni vsem, ki so zanemarjali svoj odgovorni poklic, gazili zakon in nepostavno omejevali osebno svobodo delavstva. Prav bi bilo in pa pošteno od ministra Puelja, da kot minister za Slovenijo pogleda tudi to področje, saj kot poljedelski minister bi moral ščititi proletarijat, ker največ proletarijata izhaja baš iz itak siromašnih slovenskih kmetijskih hiš. Prav bi bilo in pošteno od Puelja, da takoj skuša vsaj delno popraviti slovenskemu proletarijatu krivice, ki jih je moral pretrpeti prvega maja in jih trpi tudi še po prvem maju. Če se že razni gospodje igrajo z življenji razbičanega delavstva, naj vsaj minister za Slovenijo kot tak, ukrene potem vlade vse, da se gospodom odločno pove: tako daleč pa ne, in da se tudi takim gospodom vsepi spoštovanje in upoštevanje zakona. Mislimo, da je to njegova sveta dolžnost, poverjena mu od naroda in zdravega razuma. Kar se je zgodilo n. pr. na Jesenicah in v Trbovljah, je gotovo tudi g. Puelju znano. Žena v blagoslovljenem stanju je vsled suvanja in udarcev drugi dan porodila in kakor so jeseniški sodrugi v svojem zapisniku povedali, je babica dognala, da je imel otrok na telesu, od udarcev puškinih kopit črne podplutbe. Že sam ta slučaj je tako kričeč, da bi morali o tem pisati vsi jugoslovanski listi in se s tem baviti vsa javnost. Pričakujemo torej, da se bo tudi g. Puelj zanimal za vse te stvari.

Hišni (domači) delavci in njih zavarovanje. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani nam pošilja sledeče pojasnilo: Zakon o zavarovanju delavcev v §-u 3 določa, da so obveznemu zavarovanju za slučaj boleznih in nezgod (dokler ni še uvedeno starostno in invalidno zavarovanje) zavezane tudi osebe, ki se bavijo z najemnim delom v svoji lastni delavnici ali v svojem lastnem stanovanju po naročilu ali na račun drugih oseb, ki se bavijo z obrtjo, trgovino ali industrijo in to tudi takrat, če nabavljajo surovine in pomožni material, take osebe same in kljub temu, ako delajo tuptam tudi na svoj lastni račun. Taki hišni (domači) delavci so večinoma čevljarji, krojači, šivilje, ki izdelujejo obleke, čevlje itd. za razne večje trgovine, tovarne itd. Delodajalci prijave takih oseb opuščajajo in s tem kršijo predpise zakona o zavarovanju delavcev. Da odvrnejo od sebe občutno škodo, je v interesu podjetnikov, da zadostje prijavnim dolžnostim.

Ljubljanska sekcija Jugoslovanskega novinarskega združenja si je na rednem občnem zboru dne 5. maja izvolila naslednji odbor: Predsednik Stanko Virant, »Slovenski Narod«; podpredsednik: Viktor Cenčič, »Slovenec«; II. podpredsednik: Božidar Borko, »Tabor«, Maribor; tajnik: Fran Puc, »Jutro«; blagajnik: Josip Dolanc, »Jutro«; odborniki: Josip

Zupančič, »Slovenski Narod«, Stanko Kosovel, »Jutro«; Filip Omladič, »Jutro«; Udo Kasper, »Marburger Zeitung«, Maribor; Nadzorstvo: Ante Beg, »Slovenski Narod«; Aleksander Železnikar, »Narod. dnevnik«; Robert Pohar, Maribor; Razsodišče: Rasto Pustoslavšek, »Jutro«; Fran Terseglav, »Slovenec«; Rudolf Golouh, »Delavska Politika«. Naslov sekcije je: Ljubljana, Knaflova ulica 5-I.

»Stan in Dome« bo v letošnjem letu zidal na koloniji še 8 hiše z dvema stanovanjima ter eno veliko hišo z 12 stanovanji. Delavci! Pristopajte k tej agilni, vredni in koristni zadrugi. Priglaša se v Zadrugi banki.

Prostovoljno gasilno društvo Celje. Prostovoljno gasilno društvo celjsko priredi v nedeljo, dne 9. maja t. l. cvetlični dan, spojen s promenadnim koncertom v mestnem parku. Čisti donos je namenjen nabavi potrebnega avtovoza za prevažanje moštva in gasilskega orodja. Pozivno na nujno potrebo omenjenega vozila je pač samoobsebi umevno zelo živahna udeležba zaželjena. Pri tej priliki si usoja brambno vodstvo opominjati na razpoložane nabiralne pole in se je ugotovilo, da se istim ni posvečala zaželjena in pričakovana paznost. V oči gled splošne koristi omenjene prireditve se prav živahna udeležba slavnega občinstva upravičeno pričakuje.

Ali rabite Proja-kremo? Ako ne, ne ravname prav. Pojdite v prodajalno in kupite škatljo Proja-kreme. Je prvovrstno domače blago iz tovarne »Produkcijae«.

Vič-Glince. V delavskih domovih, kjer stanujejo sami proletarci, vidimo prečesto časopise, ki vendar ne spadajo v roke delavca. Kdaj se bo vdomačila v proletarske duše zavest, da je v prvi vrsti delavski tisk za delavca, ker je to njegov! »Delavska Politika« je za delavce, in »Delavsko Politiko« je v prvi vrsti usidrat v delavske družine. Na delo, sodrugil! — A. B.

GODBENIKI, ki imajo veselje sodelovati pri novoustanovljeni delavski godbi na pihala, naj se javijo v Železničarskem domu na Turjaškem trgu št. 2 vsak dan od 3.—7. popoldne v pisarni Ujedinjenega Saveza Železničarjev, drugo nadstropje. Sprejemajo se tudi začetniki.

Razne nesreče. V Ljubljani je na kolodvoru padel z lestve 25 letni delavec France Pečnik in sicer tako usodno, da je obležal nezavesten. V Dramljah pri Celju je strela ubila mlado Frančiško Podkrajšek. Vedrila je in ker nevihta le ni hotela ponehati, si je izposodila dežnik in odšla. Na griču je pa vdarila v njo strela in obležala je na mestu mrtva.

V Mariboru se je zastrupila trgovka S. Sch., pa njeno stanje ni nevarno. Delaven Stampfu je pa cirkularka odrezala palec.

Invalidsko podporo so mu vzeli in se je obesil invalid Agič Skenderberg iz Konjiča v Bosni.

Po Polhovem gradu straši spretna vlomilska družba. Obiskala je Grašičevo gostilno in Knezovo in srečno odnesla plen. Pri drugih treh posetnikih so bili pa vlomilci spodenji, ali orožniki jim pa le ne morejo do živega.

Trgovce I. Pezing iz Sremske Mitrovice se je ustrelil, v poslovnem pismu pa navedel, da je šel v smrt radi težkih finančnih razmer. Bil je pošten trgovec, zadnje čase se je pa udal kartanju in pri kartah je izgubil vse premoženje.

Mlad bivši narednik Blagoje Knežević je v Belgradu ustrelil svojega dekleta Jelko Vujačić. Ustrelil jo je, ker mu baje ni bila zvesta. Po maščevalnem strelu si je še sebi pogнал kroglo v srce.

V Ljubljani so vjeli večjo cigansko družbo, ki se je največ pečala z mešetarstvom in obiskovala razne konjske sejme. Če ni šlo s pošteno kupčijo, so tudi kradli, no ja, prav po ciganskih navadah in manirah. V Ljubljani so se čutili varne, toda izvohal jih je na živinskem trgu stražnik in jih predstavil na policiji, koder so ugotovili, da imajo v rokah najbolj razvpito cigansko družbo.

Varčevanje potom zavarovanja.

Splošna zavarovalna zadruga, Aleksandrova c. 5, je po strokovnjakih proučila vse važnejše panoge zavarovanja. Pri tem je zasledovala namen, da najde način takega zavarovanja, ki bi bil prikladen in dostopen vsem slojem in ki bi bil posebno priporočljiv za delavce. Tako zavarovanje naj bi imelo obenem namen pripraviti zavarovanca do varčevanja. Zavarovanje naj bi bilo kratkodobno tako, da bi bila možnost dana, da si posameznik v kratkem roku prihrani lepo svoto. Zavarovanje naj bi bilo za slučaj smrti in za doživetje kakih petih let. Podlaga tega zavarovanja naj bi bila taka, da bi se zavarovalnina v slučaju smrti izplačala v najkrajšem roku. Vplačevanje zavarovalnine naj bi ne bilo letno, kakor je to običajno, temveč tedensko. Višina zavarovalnine naj bi bila čim manjša, tako da lahko vsak zavaruje sebe, ženo in vse otroke. Zavarovanje naj bi se izvršilo brez zdravniške preiskave, tako, da bi odpadli dosedanji neprijetni stroški.

Ni pa dosti, da se pravilno reši način takega zavarovanja, temveč je treba dobiti tako zavarovalnico, ki bo res te zavarovalnine krila, in to ne samo prva leta, temveč tudi čez 10, 20 ali 50 let. Zavarovalna družba mora biti tako močno finančno fundirana, da je vsak dvom o varnosti zavarovanja že v naprej izključen.

Vse to je imela Splošna zavarovalna zadruga proučiti in je sedaj v pogajanjih s tako zavarovalnico ter bo predmetna pogodba te dni podpisana.

S tem činom bo postala Splošna zavarovalna zadruga važen činitelj za delavca, kajti nudila bo vsakomur najugodnejše zavarovanje s popolnim jamstvom za pravilna izplačila.

Načina tega zavarovanja je v kratkih besedah povedan sledeč:

S plačevanjem po 5.— Din na teden se lahko vsak zavaruje brez zdravniške preiskave za dobo 5 let za zavarovalno svoto 1500.— Din. V enem letu plača tedaj 260.— Din, v petih letih pa vplača vsega skupaj 1300.— Din. Ako zavarovanec ne umrje v teh petih letih dobi takrat izplačano polno svoto 1500.— Din tedaj za 200.— Din več, kakor je vplačal.

Če pa zavarovanec umrje v prvem letu zavarovanja dobi izplačano: v prvih treh mesecih samo vloge tedaj za prvi mesec 20.— za drugi mesec 40.— dinarjev in za tretji mesec 60.— Din; ako zavarovanec umrje:

	ko je vplačal	se izplača
po 3. mes.	65.— Din.	150.— Din
po 4. mes.	85.— Din.	300.— Din
po 5. mes.	110.— ² Din.	450.— Din
po 6. mes.	130.— Din.	130.— Din
po 7. mes.	150.— Din.	750.— Din
po 8. mes.	170.— Din.	900.— Din
po 9. mes.	195.— Din.	1050.— Din
po 10. mes.	215.— Din.	1200.— Din
po 11. mes.	240.— Din.	1350.— Din
po 12. mes.	260.— Din.	1500.— Din

Istotako se ta cela svota per 1500.— dinarjev izplača upravičenim dedičem, če zavarovanec umrje med drugim in petim letom.

Vsak se pa lahko zavaruje za 3000 dinarjev proti plačevanju po 10.— Din na teden, ali pa tudi za višjo svoto. Za vsakih 1500.— Din zavarovalnine je treba plačati po 5.— Din tedensko. Najvišja zavarovalnina brez zdravniške preiskave je 15.000 Din.—, za kar se plačuje po 50 Din na teden.

S tem načinom zavarovanja je dana možnost vsem, ki imajo dobro voljo, da si na lahek in ugoden način nekaj prihranijo. V slučaju smrti pred potekom petih let, imajo pa dediči lepo svoto za njegov pogreb. Nihče se ne sme izgovarjati, da tega zavarovanja ne potrebuje, ali pa da si ne bo mogel odtegovati po 5.— Din tedensko.

Vojna in povojna doba, ko je bil denar brez vsake vrednosti, je prenehala. Nastale so zopet normalne razmere, denar je dobil svojo vrednost, postal je drag. Pričeti je treba s smotrenim varčevanjem. Izdatke je treba spraviti v sklad s prejemki. Misliti je treba na to, da pridejo lahko še težji časi. Sedanej razmere nas silijo, da se omejimo le na potrebne izdatke. Luk-suz, gostilne, kavarne in nepotrebno kramo moramo opustiti. Kdor je še tako srečen, da ima gotovino še sedaj na razpolago, bo moral misliti na to, če bo isto imel tudi čez pet let. Marsikdo bo takrat potreboval denar za otroke, za šolnine, za knjige, za doto, bafo, za nabavo pohištva, perila in drugo. Drugi zopet bi rad čez pet let ustanovil lastno obrt in bo rabil denar, tretji bi rad kupil zemljišče, da si postavi lastni dom, četrti bi šel rad na poučno potovanje itd. Vsak ima že danes želje, za katere rabi denar, če ne takoj, pa čez nekaj let.

S prej navedenim načinom zavarovanja je pa sedaj vsakomur omogočeno, da si z malimi tedenskimi odtegljaji prištedi potrebno svoto, če pa umrje pred potekom petih let, ima pa denar njegova družina, katero s tem obvaruje prve sile, sebi pa napravi človeku dostojen pogreb.

Zato moramo vsakomur priporočati, da se o tej zadevi obrne po informacije na Splošno zavarovalno zdru-gro. Ista daje nasvete tudi za vsa druga zavarovanja. Ni zadosti, če si zavarovan za eno ali drugo nezgodo, temveč je veliko važnost polagati tudi na to, katero zavarovalnico si izbereš, dalje kak način zavarovanja je za tvoje razmere najbolj primeren in kako visoka naj bo zavarovalnina z ozirom na sedanjo valuto in za kakšno dobo let naj bo zavarovanje. Posameznik, če ni zavarovalni strokovnjak, ne more nikdar presoditi, kje in kaj je zanj ugodnejše. Na zastopnike zavarovalnic se tudi ni vedno zanašati, ker isti radi vplivajo po svoje. Vse te podatke in nasvete daje Splošna zavarovalna zadruga nepristransko in brezplačno.

Poleg tega bo nudila Splošna zavarovalna zadruga svojim klijentom iz lastnih fondov možnost, da ona plača zavarovalnino v takih slučajih, če bi zavarovanec prišel brez lastne krivde v plačilne težkoče.

Iz tega sledi, da je Splošna zavarovalna zadruga napravila z vso resnostjo vse potrebne priprave, da nudi delavstvu vse dobrine, ki jih je mogoče dobiti iz zavarovalne panoge in daje strokovne nasvete ter izvršuje zanj vse zavarovalne posle brezplačno.

Šport.

Arsenal, angleško profesionalno moštvo, po na svoji turneji po vzhodni Evropi odigralo prvo tekmo na Dunaju proti Rapidu in sicer 9. maja. Proti Amateurom nastopijo Angleži dne 19. maja. Preje pa še odigrajo tekmi z M. T. K. v Budimpešti in proti praški Slaviji.

Pri nas se zagrebški Gradjanski precej trudi, da bi mogel dobiti Angleže za eno tekmo v Zagreb, toda, kakor zgleda, brezuspešno.

Nurmi-Wide. Ta dva izborna lahko-atleta se bosta srečala v medsebojnem tekmovanju v Stockholmu 1., 5. in 6. julija t. l.

Telovadeče telefonistije. Berlin-ska telefonska direkcija je nastavila v svojem področju sportne učitelje, a berlinska pošta je uvedla gotove ure za sportno vežbanje s tem, da dobi vsakdo, ki se želi teh vaj udeleževati, v tednu eno popoldne prost.

To dejstvo je treba iz vseh vidikov pohvaliti, kajti koristi tako za upravo, kakor za uboge telefonistije, ki pri svojem pokliem opravilo, kjer je posebno živčevje izpostavljeno, telesno trpe, ne bodo izostale.

Želimo tudi pri nas posnemanja!

Nov svetovni rekord v marathonskem teku. Amerikanec Miles v Bostonu je postavil rekord na progi 42,2 km, katero je pretekel v času od 2 ur 25 min 0,4 sek. Dosedanji rekord, katerega je dosegel Fincc Kohlenmaineu v letu 1920 je bil 2.31.35,8, a najboljši čas za to progo, ki se je dosegel leta 1923 v Ameriki po tekaču A. Mihaelson, je znašal 2.48.23,8.

Studenci pri Mariboru.

Obhajali smo letošnji 1. maj sijajno, kakor še nikoli dosedaj, čeprav nam je oblast marsikaj prepovedala in četudi v železniški delavnici delo ni počivalo, kakor dosedaj vsako leto.

Že točno ob 5. uri zjutraj nas je zbudila novoustanovljena železničarska godba in nas opozorila na delavski praznik. Zbirali smo se na Kralja Petra cesti pri gostilni Steher in nato odkorakali skupno z telovadei na čelu proti Mariboru. Spreveda se je udeležilo približno 1500 oseb, četudi smo pogrešali marsikogar, ki se zelo rad udeležuje raznovrstnih klerikalnih procesij, in ki stoji z nami v ozki stiki, ali na 1. maja ga ni bilo videti, samoumevno bo potrebno si dotične zapomniti.

Ob 10. uri dopoldne smo se udeležili shoda, ki se je vršil v Mariboru v Gambrinosovi dvorani in ki je bil izvanredno dobro obiskan, in se v najlepšem miru končal. Pri najlepšem vremenu se je vršila popoldan dobro obiskana veselica v gostilniških prostorih g. Skofa na Teznu.

Tudi tukajšnji klerikaleci so privedili v Peklu ob Mariboru popoldansko majsko veselico, katera pa ni imela željenega uspeha. Videli smo na tej veselici tudi poslanca g. Žebota, kateri je tudi imel nekaj nagovor, ali kakor je že navada, da ima vsak drugo mnenje, se mu je oporekalo, nakar so se delile klofute.

Ko se je vino nekoliko vgrelo in seveda tudi potrebna navdušenost, so tudi sklepali o ustanovitvi nekakšne nove stranke, katera bi baje bila že petnajsta in ki bi se imenovala Peklenska stranka, samo bo še potrebno izvoliti predsednika, za katerega je pa tudi že poskrbljeno.

Kakor se sliši, se je vršila proslava 1. maja tudi drugod precej zadovoljivo, če tudi se je temu na vse mogoče načine nasprotovalo, kakor n. pr. v Delavnici drž. železnice, o čemer bomo pri priložnosti priliki še natančneje poročali, in glavne krivce nekoliko orisali.

Inserirajte v Del. Politiko!

Specerijaska trgovina
„PRODUKCIJE“
V Ljubljani, Tržaška c.
se priporoča! 197
Cene zmerné! Blago prve vrste!

Makulturni papir
se proda po 4.— Din za 1 kg.
Več se poižve v upravi lista.
Sodrug!

Zahtevajte po vseh
brivnicah, kavarnah
in gostilnah „Delav-sko Politiko“. Naj ne
manjka v nobenem
javnem lokalu „De-lavska Politika“! —

Berite!

Charles Dickens: Božična pesem v prozi.
Lovro Kuhar: Povesti.
Abditus: Predhodnik današnjega socializma
in komunizma.
M. Beer: Karl Marks, monografija.
Zadružni koledar za leto 1926.
„Pad Lipo“, družinski mesečnik.

Nareča se.

Zadružna založba v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5.

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova cesta

je centralni denarni zavod delavskih in kmetjskih zadrug Slovenije

Obrestuje naloženi denar zelo ugodno in po dogovoru.
Izvršuje vestno in kulantno vse posle, ki spadajo v ban-
čno stroko. Izvršuje nakazila v tuzemstvo in v inozemstvo.

Kupuje in prodaja devize, valute in vrednostne
papirje. Izdaja uverenja za izvoz blaga. Pro-
daja srečke državne loterije i. t. d. i. t. d.

Brzjavni naslov: Zadrubanka, Ljubljana. — Telefon štev. 367.